

ชื่อบทความ (ภาษาไทย) : การประเมินความเสี่ยงการระเบิดของฝุ่นในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโล

57

(ภาษาอังกฤษ) : Risk assessment of dust explosion on process of inputting petrochemical product to silo

หัวข้อการพิจารณา

หัวข้อ	คะแนนประเมิน					ข้อแก้ไข / ข้อเสนอแนะ
	1	2	3	4	5	
1. บทคัดย่อ			✓			
2. Abstract			✓			
3. บทนำ		✓				
4. วัตถุประสงค์การวิจัย/การศึกษา				✓		
5. วิธีการวิจัย/วิธีการศึกษา				✓		
6. ผลการวิจัย/ผลการศึกษา			✓			
7. สรุปผลการวิจัย/สรุปผลการศึกษา			✓			
8. อภิปรายผล/ข้อเสนอแนะ		✓				
9. เอกสารอ้างอิง			✓			
10. ความใหม่และคุณค่าทางวิชาการ			✓			

(อาจมีเอกสารแนบหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม - ถ้ามี)

การประเมินความเสี่ยงการระเบิดของฝุ่นในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโล

ภัทรภร จิตต์แก้ว, เอกโท วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

email: Pattarapon.ji@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การเกิดปรากฏการณ์การระเบิดของฝุ่นในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโล เป็นเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมไปถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมหาศาล ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการศึกษาโอกาสและความเสี่ยง รวมถึงพิจารณาความพร้อมของระบบการจัดการความปลอดภัยสำหรับปรากฏการณ์ดังกล่าว โดยในการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะประเมินความเสี่ยงของฝุ่นโดยใช้วิธีการวิเคราะห์อันตรายของฝุ่น (Dust Hazard Analysis) โดยพิจารณาถึงขั้นตอนการทำงานในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโลที่มีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดการระเบิดของฝุ่นทั้งหมด 8 สถานการณ์ โดยจากการศึกษาพบว่าทั้ง 8 สถานการณ์มีความเสี่ยงที่จะเกิดการระเบิดของฝุ่น หากมีองค์ประกอบของการเกิดระเบิดของฝุ่นครบ 5 องค์ประกอบ โดยปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการระเบิดของฝุ่นมากที่สุดคือ แหล่งกำเนิดความร้อน โดยหากมีแหล่งความร้อนก่อให้เกิดการระเบิดของฝุ่นครั้งที่ 1 ก็จะมีแนวโน้มจะเป็นสูงที่จะเกิดการระเบิดของฝุ่นครั้งที่ 2 หากมีการสะสมของฝุ่นที่สันดาปได้ตามอุปกรณ์หรือพื้นที่การทำงาน แผนการจัดการความเสี่ยงและมาตรการการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายจากการเกิดฝุ่นระเบิดจึงถูกจัดทำขึ้นเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว

คำสำคัญ: การระเบิดของฝุ่น, การประเมินความเสี่ยง, การวิเคราะห์อันตรายของฝุ่น

Risk assessment of dust explosion on process of inputting petrochemical product to silo

Pattarapon Jittkaew, Ekathai Wirojsakunchai

Faculty of Engineering, Kasetsart University

email: Pattarapon.ji@ku.ac.th

Abstract

A dust explosion phenomenon in the process of inputting petrochemical products to silo can cause both of life and property damage, as well as tremendous environment impact. It is imperative to study the opportunities and risks, including the availability of the safety management system. This study was aimed to identify risk assessment of dust explosion events by using dust hazard analysis. A total of eight situations on the process of inputting petrochemicals into silos that is at risk of dust explosion were considered. The result showed that all eight situations could possibly cause the dust explosion if there were 5 elements of dust explosion. The factors contributing to the most dust explosion is an ignition source. If there was an ignition source causing 1st dust explosion, there is a high probability that a 2nd dust explosion could occur when the combustible dusts were accumulated in the equipment or working area. A risk management plan and precautionary measures were developed to avoid the danger of dust explosion.

Keywords: Dust Explosion, Risk Assessment, Dust Hazard Analysis

บทนำ

การเกิดระเบิดของฝุ่นเป็นอุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินอันประเมินค่าไม่ได้และมีแนวโน้มมีการเกิดอุบัติเหตุจากฝุ่นเพิ่มขึ้น โดยปัจจุบันจากรายงานอุบัติเหตุจากฝุ่นที่สันดาปได้ (Combustible dust incident report) Cloney Chris (2021) ได้ทำการรวบรวมข้อมูลสถิติการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจากไฟไหม้และการระเบิดของฝุ่นที่สันดาปได้ ในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2563 พบว่ามีการเกิดไฟไหม้จากฝุ่นที่สันดาปได้ จำนวนทั้งหมด 797 ครั้ง เกิดระเบิดของฝุ่นทั้งหมด 271 ครั้ง โดยจากอุบัติเหตุในปีดังกล่าวมีจำนวนผู้บาดเจ็บถึง 483 คน เสียชีวิต 54 คน โดยความสูญเสียจากการเกิดระเบิดของฝุ่นทั้งหมด 271 ครั้งนั้นมีต้นเหตุมาจากอุปกรณ์ต่างๆ ในโรงงานอุตสาหกรรม เช่น อุปกรณ์จัดเก็บประเภทไซโล เครื่องดักเก็บฝุ่น (dust collector) ลิฟท์หรือสายลำเลียง เป็นต้น โดยสถิติอุปกรณ์ที่เป็นสาเหตุให้เกิดการระเบิดของฝุ่นสูงสุดในปี พ.ศ. 2562 – 2563 คือ อุปกรณ์จัดเก็บประเภทไซโล (Silo) ซึ่งมีสถิติการเกิดระเบิดของฝุ่นเฉลี่ยถึง 19% เมื่อเทียบกับสถิติอุปกรณ์อื่นๆที่เป็นสาเหตุให้เกิดการระเบิดของฝุ่นที่มีข้อมูลทั้งหมด

การวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่น (Dust Hazard Analysis) หรือ DHA มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับภาคอุตสาหกรรมที่มีฝุ่นที่สันดาปได้ (Combustible Dust) โดย DHA นั้นเป็นข้อกำหนดที่ต้องทำ (Mandatory Standard) ของมาตรฐาน NFPA 652 ที่กำหนดให้โรงงานในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีความเสี่ยงจากฝุ่นระเบิดต้องดำเนินการประเมินความเสี่ยงที่จะเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายนพ.ศ. 2563 และต้องทำการทบทวนทุก ๆ 5 ปี โดย DHA ถือเป็นแม่แบบในการวิเคราะห์ความเสี่ยงสำหรับในโรงงานที่มีฝุ่นที่สันดาปได้ (Combustible Dust) เพื่อนำไปสู่การหาแนวทาง หรือมาตรการในการป้องกันการระเบิดของฝุ่นเชิงวิศวกรรมและการบริหารจัดการ โดย Center for Chemical Process Safety (2017) ได้ระบุวิธีการจัดทำการวิเคราะห์อันตรายของฝุ่น (DHA) นั้นมี 2 วิธี ได้แก่ การวิเคราะห์อันตรายของฝุ่นแบบดั้งเดิม (Traditional DHA) และการวิเคราะห์อันตรายของฝุ่นที่ขึ้นอยู่กับความเสี่ยง (Risk-based DHA) โดย Risk-based DHA มีความนิยมในปัจจุบันเนื่องจากการวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่นบนพื้นฐานของการประเมินความเสี่ยง (Risk assessment) สามารถประเมินความเสี่ยงของฝุ่นระเบิดได้ โดยการทำตามขั้นตอนที่กำหนดชัดเจน ทำให้สามารถตรวจประเมินในโรงงานได้ โดยไม่ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญโดยตรง อีกทั้งยังสามารถพิจารณาชั้นของการป้องกัน (Layer of Protection) ที่มีอยู่เทียบกับระดับความเบี่ยงเบนจากระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ที่กำหนดไว้ ทำให้สามารถดำเนินการบริหารความเสี่ยงของเหตุการณ์การเกิดระเบิดของฝุ่นภายในโรงงานอุตสาหกรรมให้อยู่ภายในระดับที่ยอมรับได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประยุกต์ใช้วิธีการวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่น (Risk-based Dust Hazard Analysis) ในการประเมินความเสี่ยงการระเบิดของฝุ่นในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโล
2. เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยงและมาตรการการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายจากการเกิดฝุ่นระเบิดในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโล

ระเบียบวิธีวิจัย → ไม่สอดคล้องกับผลวิจัย ควรกล่าวถึงสาเหตุของฝุ่นที่ก่อ

ในการวิจัยในครั้งนี้จะดำเนินการศึกษาความเสี่ยงของการระเบิดของฝุ่นในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโล โดยใช้กรณีศึกษาการวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่นที่ขึ้นอยู่กับความเสี่ยง (Risk-based Dust hazard Analysis) ในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโลเพื่อปรับปรุงคุณภาพของสารบิสฟีนอล เอ ในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโลเพื่อปรับปรุงคุณภาพ ณ อุตสาหกรรมปิโตรเคมีแห่งหนึ่ง

โดยขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการระเบิดของฝุ่นในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโลจะทำการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่นที่ขึ้นอยู่กับความเสี่ยง (Risk-based Dust hazard Analysis) ทั้ง 7 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนแรกของการวิเคราะห์การวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่น (Dust Hazard Analysis) เริ่มจากการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการผลิต อุปกรณ์ วิธีการดำเนินงาน หรือ อันตรายที่มีอยู่ ตัวอย่างเช่น แผนผังแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยการผลิตต่างๆ ภาพวาดอุปกรณ์ คู่มือการปฏิบัติงาน ข้อมูลกระบวนการผลิต เป็นต้น โดยการรวบรวมเพียงเอกสารเพียงอย่างเดียวเท่านั้นเป็นเรื่องยากที่จะได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันครบถ้วนที่สุด จะต้องมีการสัมภาษณ์

ผู้ปฏิบัติงานที่ทำงานจริง เพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆที่ไม่ได้เป็นเอกสาร โดยการจัดเตรียมเอกสารและการทำความเข้าใจถึงข้อมูล แต่กระบวนการทำงานเป็นสิ่งที่สำคัญมากโดยเฉพาะกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของฝุ่นสันดาปและองค์ประกอบของการระเบิดของฝุ่นทั้ง 5 องค์ประกอบ อันได้แก่ เชื้อเพลิง (Fuel) , ปริมาณออกซิเจนในอากาศ (Oxygen) , แหล่งกำเนิดความร้อน (Ignition source) , การฟุ้งกระจายของฝุ่น (Dispersed airborne dust) และ การกำจัดพื้นที่ของฝุ่นที่เกิดการกระจายตัว หรือ ขอบเขตของหมอกฝุ่น (Confinement of the dust could) โดยหากมีการทำการวิเคราะห์พารามิเตอร์ที่สำคัญต่อการเกิดระเบิดของฝุ่นแล้วพบว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมก็ควรพิจารณาการวิเคราะห์ข้อมูลพารามิเตอร์ที่สำคัญต่อการเกิดระเบิดของฝุ่นใหม่ ในส่วนของขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลเอกสารสุดท้ายที่ต้องมีการจัดเตรียมคือ มาตรฐานที่เกี่ยวข้องโดยอาจจะใช้มาตรฐาน NFPA ในการอ้างอิง

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบภาคสนาม

การตรวจสอบภาคสนาม หรือ สถานที่จริงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่น ถึงแม้ว่าจะมีข้อมูลเอกสารครบถ้วนแต่ก็มีความเป็นไปได้ที่ข้อมูลเอกสารนั้นจะขาดการอัปเดต หรือ ไม่เป็นจริงตามปัจจุบัน จึงต้องมีการตรวจสอบข้อมูลภาคสนาม การปฏิบัติงานจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนในการนำมาใช้วิเคราะห์อันตรายจากฝุ่นมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 การจัดตั้งทีมงานเพื่อวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่น (DHA Team)

การวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่นนั้นจะต้องมีทีมงานที่มีความรู้และประสบการณ์ โดยหากเป็นกระบวนการผลิตที่เล็กและไม่ซับซ้อนอาจมีดีเอชเอทีเอ็มเพียง 2 คน โดยหากมีกระบวนการผลิตที่ใหญ่และซับซ้อนมากขึ้นอาจต้องการทีมมากกว่า 2 คน ดีเอชเอทีเอ็มต้องประกอบไปด้วยบุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการผลิต การซ่อมบำรุง เครื่องจักรและอุปกรณ์ต่างๆ คุณสมบัติของวัตถุดิบ ระบบความปลอดภัยและการตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน โดยดีเอชเอทีเอ็มอาจจะประกอบไปด้วยผู้จัดการโรงงาน วิศวกรความปลอดภัย วิศวกรการผลิต วิศวกรซ่อมบำรุง ผู้ปฏิบัติงานที่มีความคุ้นเคยกับกระบวนการผลิตและที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การระบุอันตรายและการประเมินความสอดคล้อง

การระบุอันตรายและการประเมินความสอดคล้องเป็นหัวใจสำคัญในการวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่น โดยหลายอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากฝุ่นระเบิดนั้นเจ้าของกิจการ หรือผู้ปฏิบัติงานไม่ทราบว่ามีอันตรายนั้นอยู่ การระบุอันตรายและการประเมินความสอดคล้องมีหลายรูปแบบแต่มีเป้าหมายเดียวกันคือต้องพิจารณาทุกจุดในกระบวนการผลิตเพื่อระบุอันตรายและกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงให้น้อยที่สุด โดยการระบุอันตรายสามารถพิจารณาความเสี่ยงจากองค์ประกอบของการระเบิดของฝุ่นทั้ง 5 องค์ประกอบ สิ่งสำคัญต้องมีการระบุมาตรการที่มีอยู่แล้วโดยอาจพิจารณาจากข้อกำหนด NFPA เพื่อประเมินความสอดคล้อง และเพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณามาตรการที่ต้องเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 5 การจัดลำดับความสำคัญของอันตราย

เมื่อสามารถระบุอันตรายได้แล้วจะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญเพื่อให้อันตรายที่มีความเสี่ยงสูงที่สุดได้รับการแก้ไขก่อน โดยนิยมใช้การจัดลำดับความสำคัญความเสี่ยง (Risk Matrix) โดยประเมินได้จากโอกาสที่จะเกิดขึ้น (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) เพื่อพิจารณาถึงความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้น โดยบางอันตรายอาจต้องดำเนินการแก้ไขโดยทันที ในขณะที่บางอันตรายสามารถกำหนดเวลาให้มีการปรับปรุงแก้ไขในอนาคตได้

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำเอกสารรายงาน

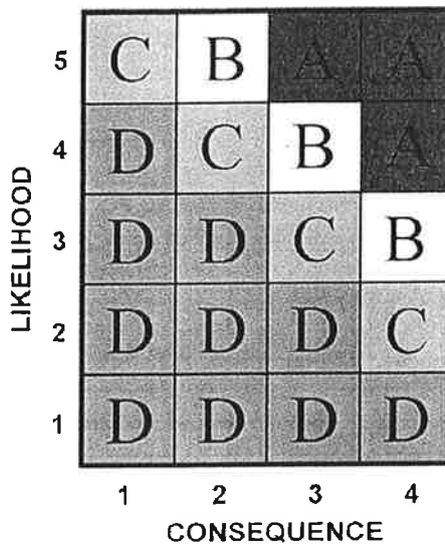
ขั้นแรกของการจัดทำรายงาน คือ ต้องจัดทำรายงานให้สมบูรณ์ที่สุดเพื่อให้สามารถให้หน่วยงานต่างๆไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภายในหรือหน่วยงานภายนอกสามารถตรวจสอบได้ง่าย โดยต้องมีที่เก็บเอกสารรายงานที่เหมาะสมสามารถเข้าถึงเอกสารได้ง่าย ส่วนขั้นที่สองของการจัดทำรายงานคือรายงานการวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่น (Dust Hazard Analysis Report) ต้องใช้เป็นข้อมูลในการอ้างอิงสำหรับการทำการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Management of Change; MOCs) ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตใดๆหรือในกรณีที่จะมีการปรับปรุงหรือการขยายโรงงาน

ขั้นตอนที่ 7 การทบทวน

รายงานการวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่น (DHA Report) ต้องมีการทบทวนปรับปรุงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการผลิต ตัวอย่างเช่น มีการเพิ่มวัตถุดิบส่วนประกอบใหม่ ติดตั้งอุปกรณ์เพิ่มเติม เป็นต้น ซึ่งการทบทวนอาจจะมีการทบทวนมากกว่า 1 ครั้งต่อปี โดย NFPA 652 ระบุว่าต้องมีการทบทวนและปรับปรุงข้อมูลอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี

ผลการวิจัย

จากขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูล และ ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบภาคสนามนั้น นำไปสู่การวิเคราะห์อันตรายจากการระเบิดของฝุ่นในการประเมินความเสี่ยงการระเบิดของฝุ่นในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโล ได้ทั้งสิ้น 8 สถานการณ์ โดยจัดตั้งทีมงานเพื่อวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่น (DHA Team) ขึ้นเพื่อการระบุอันตรายและการประเมินความสอดคล้องกับข้อกำหนดต่างๆ พร้อมทั้งการจัดลำดับความสำคัญของอันตราย โดยสถานะของความเสี่ยงได้จากประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง สามารถประเมินเป็นระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับสูงมาก ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ แสดงดังภาพที่ 1 โดยสามารถประเมินได้จากโอกาสที่จะเกิดขึ้น (Likelihood) และผลกระทบ (Consequence) โอกาสที่จะเกิดขึ้นและผลกระทบแสดงดังตารางที่ 1 และ 2 ตามลำดับ และการจัดระดับความเสี่ยง (Risk Rating) แสดงดังตาราง ที่ 3

ภาพที่ 1 ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)
ที่มา : Center for Chemical Process Safety (2017)

ตารางที่ 1 ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ช่วงความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง	คำอธิบาย
ระดับ 5	เกิดขึ้น 1 ครั้งต่อปี หรือมากกว่า (≥ 1 ครั้ง/ปี)
ระดับ 4	เกิดขึ้นระหว่าง 1 ครั้งต่อปี ถึง 1 ครั้งใน 10 ปี (1 ครั้ง/ปี - 10^{-1} ครั้ง/ปี)
ระดับ 3	เกิดขึ้นระหว่าง 1 ครั้งใน 10 ถึง 1 ครั้งใน 100 ปี (10^{-1} ครั้ง/ปี - 10^{-2} ครั้ง/ปี)
ระดับ 2	เกิดขึ้นระหว่าง 1 ครั้งใน 100 ถึง 1 ครั้งใน 1,000 ปี (10^{-2} ครั้ง/ปี - 10^{-3} ครั้ง/ปี)
ระดับ 1	เกิดขึ้นระหว่าง 1 ครั้งใน 1,000 ถึง 1 ครั้งใน 10,000 ปี ($< 10^{-4}$ ครั้ง/ปี)

ตารางที่ 1-5 ใช้สำหรับวิจัย หรือ ปรึกษาเกี่ยวกับ?

ตารางที่ 2 ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Consequence)

ระดับผลที่ตามมา	คำอธิบาย	เกณฑ์ผลกระทบด้านความปลอดภัย
ระดับ 4	ระดับสูงมาก	ผู้ปฏิบัติงาน 1 หรือมากกว่า 1 คนเสียชีวิต
ระดับ 3	ระดับสูง	ผู้ปฏิบัติงานการทุพพลภาพถาวรสิ้นเชิง
ระดับ 2	ระดับปานกลาง	ผู้ปฏิบัติงานเกิดอุบัติเหตุถึงขั้นหยุดงาน
ระดับ 1	ระดับต่ำ	ผู้ปฏิบัติงานบาดเจ็บเล็กน้อย

ตารางที่ 3 การจัดระดับความเสี่ยง (Risk Rating)

ระดับความเสี่ยง	คำอธิบาย	ความหมาย
A	ระดับที่ยอมรับไม่ได้	ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที
B	ระดับสูง	ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องมีการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป โดยต้องมีมาตรการภายใน 6 เดือน
C	ระดับปานกลาง	ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ โดยต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้ โดยต้องมีมาตรการภายใน 12 เดือน
D	ระดับต่ำ/ระดับที่ยอมรับได้	ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม

โดย Risk-based DHA สามารถทำการวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงที่ทนได้ (Risk Tolerance) โดยการประยุกต์ใช้ตารางเมทริกซ์ความเสี่ยงในการพิจารณาเกณฑ์การยอมรับความเสี่ยง แสดงดังภาพที่ 2 โดยสองมาตราส่วนบนเมทริกซ์นั้นอธิบายระดับที่เพิ่มขึ้นของผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (Consequence) และความถี่ (frequency) ซึ่งเซลล์ของเมทริกซ์จะกำหนดผลที่จะเกิดขึ้นและความถี่เป็นคู่แสดงระดับสัมพัทธ์ของความเสี่ยง โดยความเสี่ยงของสถานการณ์นั้นจะเพิ่มขึ้นไปทางขวาบนและลดลงไปทางซ้ายล่าง โดยหากเมื่อพิจารณาพบว่าความเสี่ยงเพิ่มขึ้นไปทางขวาบน (สีเทา) ควรแนะนำให้มีการลดความเสี่ยง หากเมื่อพิจารณาพบว่าความเสี่ยงลดลงไปทางด้านซ้าย (สีขาว) ไม่ต้องมีมาตรการใดเพิ่มเติมแล้ว และเมื่อพิจารณาแล้วพบว่าความเสี่ยงอยู่ในช่วงกลาง (สีเทาอ่อน) ต้องวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อหาทางลดความเสี่ยงเว้นแต่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นความเสี่ยงต่ำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้แล้ว ในส่วนของขนาดของผลกระทบสำหรับประเมินเมทริกซ์ความเสี่ยงที่ยอมรับได้และประเภทความถี่สำหรับเมทริกซ์ความเสี่ยง แสดงดังตารางที่ 4 และ 5 ตามลำดับ โดยสรุปผลการประเมินความเสี่ยงการระเบิดของฝุ่นในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโลทั้ง 8 สถานการณ์จากวิธีการวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่น (Risk-based Dust Hazard Analysis) แสดงดังตารางที่ 6

↓
ไม่มี photo

ขนาดความเป็นไปได้ของสถานการณ์จำลอง

สถานการณ์ขนาดความเสี่ยง

0	1	2	3	4	5
-1	0	1	2	3	4
-2	-1	0	1	2	3
-3	-2	-1	0	1	2
-4	-3	-2	-1	0	1
-5	-4	-3	-2	-1	0
	1	2	3	4	5
ขนาดของผลกระทบ					

ภาพที่ 2 เมทริกซ์ความเสี่ยงเกณฑ์ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้
ที่มา : Center for Chemical Process Safety (2017)

ตารางที่ 4 ขนาดของผลกระทบสำหรับประเมินเมตริกซ์ความเสี่ยงที่ยอมรับได้

ประเภทของผลกระทบ	ขนาดของผลกระทบ				
	1	2	3	4	5
ผลกระทบด้านสุขภาพของพนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ทำงาน	อุบัติเหตุถึงขั้นบันทึก (Recordable Injury)	อุบัติเหตุถึงขั้นหยุดงาน (Loss time Injury)	มีผู้บาดเจ็บหลายคน หรือ การบาดเจ็บที่รุนแรง	การทุพพลภาพถาวรสิ้นเชิง	การเสียชีวิต
ผลกระทบต่อชุมชน	ได้รับกลิ่นหรือมีการรับสัมผัสต่ำกว่าค่าควบคุม	มีการได้รับสัมผัสสูงกว่าค่าควบคุม	การบาดเจ็บ	การรักษาในโรงพยาบาลหรือการบาดเจ็บจำนวนมาก	การบาดเจ็บที่รุนแรงหรือผลกระทบที่ถาวร
ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	มีการรายงานการปลดปล่อย	ในพื้นที่หรือผลกระทบระยะสั้น	ผลกระทบระยะปานกลาง	แพร่หลายเป็นวงกว้างหรือผลกระทบระยะยาว	แพร่หลายเป็นวงกว้างหรือผลกระทบระยะยาว
ความรับผิดชอบ, ความสนใจ, ข้อห่วงกังวล, การตอบสนอง	โรงงานอุตสาหกรรม	หน่วยงานกำกับดูแล	องค์กร, หน่วยงานต่างๆในพื้นที่	ระดับพื้นที่และระดับจังหวัด	ระดับจังหวัดและระดับประเทศ

ตารางที่ 5 ประเภทความถี่สำหรับเมตริกซ์ความเสี่ยง

ขนาด 10^x / ปี	เทียบเท่ากับความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (likelihood) ขึ้นต่อปี ในกระบวนการผลิต	เทียบเคียงช่วงระดับโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (likelihood Range)
0	หนึ่งครั้งต่อปี	ระดับที่ 5
-1	1 ใน 10 (10% likelihood)	ระดับที่ 4
-2	1 ใน 100 (1% likelihood)	ระดับที่ 3
-3	1 ใน 1,000	ระดับที่ 2
-4	1 ใน 10,000	
-5	1 ใน 100,000	ระดับที่ 1

ตารางที่ 6 สรุปการประเมินจากระเบิดของฝุ่น (Risk-based DHA) ทั้ง 8 สถานการณ์

สถานการณ์ความเสี่ยง	การวิเคราะห์ความเสี่ยงสถานการณ์ความเสี่ยง				การวิเคราะห์ความเสี่ยงเมื่อปฏิบัติตามคำแนะนำของ DHA Team			
	ขนาดความเป็นไปได้ของสถานการณ์จำลอง	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ขนาดความเป็นไปได้ของสถานการณ์เมื่อปฏิบัติตามคำแนะนำ	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ระดับความเสี่ยงเมื่อดำเนินการลดความเสี่ยง
สถานการณ์ที่ 1 เกิดอุบัติเหตุจากรถโฟล์คลิฟต์จนทำให้เกิดประกายไฟขณะยกถุงปุ๋ยเตรียมภัณฑ์	-4	ระดับ 2	ระดับ 4	ระดับ C /ระดับปานกลาง	-5	ระดับ 1	ระดับ 4	ระดับ D ระดับต่ำ/ ระดับที่ยอมรับได้
สถานการณ์ที่ 2 เกิดไฟฟ้ลัดวงจรระหว่างฝุ่นกับอากาศหรือฝุ่นกับโลหะขณะลำเลียงถุงปุ๋ยกับบนกระเช้าลำเลียงขึ้นไปยังอาคาร Rework ด้วยความรวดเร็วแล้วก่อให้เกิดขี้ขลาด หรือโซ่ขาดทำให้ถุงตกลงมาด้านล่าง	-4	ระดับ 2	ระดับ 4	ระดับ C /ระดับปานกลาง	-5	ระดับ 1	ระดับ 4	ระดับ D ระดับต่ำ/ ระดับที่ยอมรับได้
สถานการณ์ที่ 3 เกิดไฟฟ้ลัดวงจรระหว่างฝุ่นกับอากาศ/ฝุ่นกับฝุ่นขณะเทปตัวเองถุงปุ๋ยแบบคลอ Hopper แล้วมีการฟุ้งกระจายของฝุ่นในบรรยากาศปริมาณมาก	-2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ B /ระดับสูง	-5	ระดับ 1	ระดับ 4	ระดับ D ระดับต่ำ/ ระดับที่ยอมรับได้

ตารางที่ 6 สรุปการประเมินจากการระบุเปิดของฝุ่น (Risk-based DHA) ทั้ง 8 สถานการณ์ (ต่อ)

สถานการณ์ความล้มเหลว	การวิเคราะห์ความเสี่ยงสถานการณ์ความล้มเหลว					การวิเคราะห์ความเสี่ยงเมื่อปฏิบัติตามคำแนะนำของ DHA Team				
	ขนาดความ เป็นไปได้ของ สถานการณ์ จำลอง	ระดับโอกาสที่ จะเกิดความ เสี่ยง	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ	ระดับความ เสี่ยง	ขนาดความ เป็นไปได้ของ สถานการณ์ เมื่อปฏิบัติ ตามข้อเสนอแนะ	ระดับโอกาสที่ จะเกิดความ เสี่ยง	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ	ระดับความ เสี่ยงเมื่อ ดำเนินการลด ความเสี่ยง	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ	ระดับความ เสี่ยงเมื่อ ดำเนินการลด ความเสี่ยง
สถานการณ์ที่ 4 การจุดติดระเบิดภายในอุปกรณ์ Hopper เนื่องจากเกิดการเกิดไฟฟ้าสถิตสะสมระหว่างการเท	-3	ระดับ 2	ระดับ 4	ระดับ C /ระดับ ปานกลาง	-5	ระดับ 1	ระดับ 4	ระดับ D ระดับต่ำ/ ระดับที่ ยอมรับได้	ระดับ 4	ระดับ D ระดับต่ำ/ ระดับที่ ยอมรับได้
สถานการณ์ที่ 5 เกิดไฟฟ้าสถิตสะสมเนื่องจากการเสียดสีระหว่างฝุ่นกับฝุ่นหรือระหว่างฝุ่นกับโลหะ ขณะที่ผลิตถังยึดลงไซโล (Rework vessel)	-3	ระดับ 2	ระดับ 4	ระดับ C /ระดับ ปานกลาง	-5	ระดับ 1	ระดับ 4	ระดับ D ระดับต่ำ/ ระดับที่ ยอมรับได้	ระดับ 4	ระดับ D ระดับต่ำ/ ระดับที่ ยอมรับได้

ตารางที่ 6 สรุปการประเมินจากกระเบ็ดของฝุ่น (Risk-based DHA) ทั้ง 8 สถานการณ์ (ต่อ)

สถานการณ์ความล้มเหลว	การวิเคราะห์ความเสี่ยงตามค่าแนะนำของ DHA Team				
	ขนาดความเป็นไปได้ของสถานการณ์จำลอง	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ
สถานการณ์ที่ 6 เกิดไฟฟ้ลัดเนื่องจาก การเสียดสีระหว่างฝุ่นกับโลหะและ ระหว่างฝุ่นกับอากาศขณะกวาดพื้นด้วย ไม้กวาด	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย -3	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ระดับ C /ระดับปานกลาง	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ระดับ 2	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ระดับ 4	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ระดับ 1
สถานการณ์ที่ 7 เกิดการระเบิดของฝุ่น เนื่องจากจุดระเบิดจากการสะสมของ ฝุ่นบนพื้นผิวอุปกรณ์ที่ร้อน	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย -4	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ระดับ C /ระดับปานกลาง	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ระดับ 2	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ระดับ 4	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ระดับ 1
สถานการณ์ที่ 8 เกิดการระเบิดแบบปฐมภูมิจากไซโล (Rework vessel)และจุดระเบิดขึ้นฝุ่นที่สะสมในพื้นที่ทำให้เกิดการระเบิดแบบทุติยภูมิ	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย -2	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ระดับ B /ระดับสูง	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ระดับ 3	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ระดับ 4	ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ระดับ 1

จากการประเมินจากการระเบิดของฝุ่น (Risk-based DHA) ทั้ง 8 สถานการณ์นั้น จากการศึกษาพบว่ากระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโลมีระดับความเสี่ยงระดับสูงอยู่ 2 สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ที่ 3 เกิดไฟฟ้าสถิตระหว่างฝุ่นกับอากาศ หรือ ฝุ่นกับฝุ่นขณะเทบีพีเอจากถุงบิ๊กแบ็คคลง Hopper แล้วมีการฟุ้งกระจายของฝุ่นในบรรยากาศปริมาณมากและสถานการณ์ที่ 8 การเกิดการระเบิดแบบปฐมภูมิจากไซโล (Rework vessel) และจุดระเบิดชั้นฝุ่นที่สะสมในพื้นที่ทำให้เกิดการระเบิดแบบทุติยภูมิ โดยอีก 6 สถานการณ์ที่เหลือเป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง

ความเสี่ยงระดับสูงทั้ง 2 สถานการณ์ เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีการทำแผนการจัดการความเสี่ยงและมาตรการการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายจากการเกิดฝุ่นระเบิดเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป โดยต้องมีมาตรการภายใน 6 เดือน ส่วนระดับความเสี่ยงปานกลางเป็นระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้ โดยต้องมีมาตรการภายใน 12 เดือน

จากการพิจารณาของ DHA Team ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อลดความเสี่ยงลงเพื่อให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้โดยอ้างอิงจากข้อกำหนดและมาตรฐานต่างๆ โดยสามารถสรุปได้ แสดงดังตารางที่ 7 โดยดำเนินการตามมาตรการแก้ไขสามารถทำตามขั้นตอนที่ 5 คือเริ่มจากการจัดลำดับความสำคัญของอันตรายตามการประเมินและดำเนินการตามระดับความเสี่ยงและดำเนินการทำตามขั้นตอนที่ 6 และ 7 การจัดทำเอกสารรายงานและทำการทบทวนหากมีกระบวนการใดเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเพื่อให้การวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่นเสร็จสมบูรณ์

ตารางที่ 7 ~~ตารางแสดง~~ ข้อเสนอแนะจากการประเมินจากการระเบิดของฝุ่น (Risk-based DHA)

สถานการณ์ความล้มเหลว	คำแนะนำเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยงและมาตรการการป้องกัน	ระยะเวลาการดำเนินการ
สถานการณ์ที่ 1 เกิดอุบัติเหตุจากรถโพล์คลิฟต์จนทำให้เกิดประกายไฟขณะยกถุงปิโตรเคมีภัณฑ์	- จัดให้มีโปรแกรมตรวจสอบความพร้อมใช้ของอุปกรณ์ (Mechanical Integrity Program) โดยมีการมีการพิจารณาความพร้อมการใช้งานของรถโพล์คลิฟต์และมีการอบรมขั้นตอนการดำเนินการ	ต้องมีมาตรการฯ ภายใน 12 เดือน
สถานการณ์ที่ 2 เกิดไฟฟ้าสถิตระหว่างฝุ่นกับอากาศหรือฝุ่นกับโลหะขณะลำเลียงถุงบิ๊กแบ็คบนกระเช้าลำเลียงขึ้นไปยังอาคาร Rework ด้วยความเร็วแล้วข้อเกี่ยวขำรูด หรือโซ่ขาดทำให้ถุงตกลงมาด้านล่าง	- จัดให้โปรแกรมตรวจสอบความพร้อมใช้ของอุปกรณ์ (Mechanical Integrity Program) มีการพิจารณาความพร้อมใช้งานของกระเช้าลำเลียงและมีการอบรมขั้นตอนการดำเนินการ	ต้องมีมาตรการฯ ภายใน 12 เดือน
สถานการณ์ที่ 3 เกิดไฟฟ้าสถิตระหว่างฝุ่นกับอากาศ หรือฝุ่นกับฝุ่นขณะเทบีพีเอจากถุงบิ๊กแบ็คคลง Hopper แล้วมีการฟุ้งกระจายของฝุ่นในบรรยากาศปริมาณมาก	- พิจารณาเพิ่มเติมระบบควบคุมฝุ่นฟุ้งกระจาย (Fugitive dust control) ในพื้นที่การทำงาน โดยการติดตั้งระบบควบคุมฝุ่นฟุ้งกระจายต้องมีการออกแบบให้เหมาะสมกับปริมาณฝุ่นที่ฟุ้งกระจาย - พิจารณาติดตั้งระบบดับเพลิงแบบอัตโนมัติที่เหมาะสมบริเวณพื้นที่ดังกล่าว - จัดให้มีการอบรมให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงอันตรายดังกล่าว เพื่อให้สามารถจัดการเมื่อเกิดสถานการณ์ผิดปกติได้	ต้องมีมาตรการฯ ภายใน 6 เดือน

* ตารางที่ 7 สถานการณ์ 3 ควบคุม 5 เดือน กว. กว. 6 เดือน

ตารางที่ 7 ตารางแสดงข้อแนะนำจากการประเมินจากระเบิดของฝุ่น (Risk-based DHA) (ต่อ)

สถานการณ์ความล้มเหลว	คำแนะนำเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยงและมาตรการการป้องกัน	ระยะเวลาการดำเนินการ
<p>สถานการณ์ที่ 4 การจุดติดระเบิดภายในอุปกรณ์ Hopper เนื่องจากการเกิดไฟฟ้าสถิตสะสมระหว่างการเท</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีการบำรุงรักษาระบบการต่อฝาก (Bonding) และระบบสายดิน (Grounding) อยู่เสมอ - พิจารณาการติดตั้งระบบป้องกันการระเบิด เช่น ติดตั้งอุปกรณ์ระงับการระเบิดแบบ Deflagration (Deflagration Venting) เป็นต้น 	<p>ต้องมีมาตรการฯ ภายใน 12 เดือน</p>
<p>สถานการณ์ที่ 5 เกิดไฟฟ้าสถิตสะสมเนื่องจากการเสียดสีระหว่างฝุ่นกับฝุ่นหรือระหว่างฝุ่นกับโลหะ ขณะที่ผลิตภัณฑ์ลงไซโล (Rework vessel)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีการบำรุงรักษาระบบการต่อฝาก (Bonding) และระบบสายดิน (Grounding) อยู่เสมอ - พิจารณาการติดตั้งระบบป้องกันการระเบิด เช่น ติดตั้งอุปกรณ์ระงับการระเบิดแบบ Deflagration (Deflagration Venting) เป็นต้น 	<p>ต้องมีมาตรการฯ ภายใน 12 เดือน</p>
<p>สถานการณ์ที่ 6 เกิดไฟฟ้าสถิตเนื่องจากการเสียดสีระหว่างฝุ่นกับโลหะและระหว่างฝุ่นกับอากาศขณะกวาดพื้นด้วยไม้กวาด</p>	<ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาเพิ่มเติมระบบควบคุมฝุ่นฟุ้งกระจาย (Fugitive dust Control) โดยการติดตั้งระบบควบคุมฝุ่นฟุ้งกระจาย ต้องมีการออกแบบให้เหมาะสมกับปริมาณฝุ่นที่ฟุ้งกระจาย - การทำความสะอาด (Housekeeping) ต้องทำความสะอาดด้วยวิธีที่เหมาะสม มีการจัดทำขั้นตอนและรายการตรวจสอบสำหรับการทำความสะอาดพื้นที่เป็นลายลักษณ์อักษร และพื้นที่การทำงานต้องปราศจากชั้นของฝุ่น (dust layers) 	<p>ต้องมีมาตรการฯ ภายใน 12 เดือน</p>
<p>สถานการณ์ที่ 7 เกิดการระเบิดของฝุ่นเนื่องจากการจุดระเบิดจากการสะสมของฝุ่นบนพื้นผิวอุปกรณ์ที่ร้อน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาเพิ่มเติมระบบควบคุมฝุ่นฟุ้งกระจาย (Fugitive dust Control) โดยการติดตั้งระบบควบคุมฝุ่นฟุ้งกระจาย ต้องมีการออกแบบให้เหมาะสมกับปริมาณฝุ่นที่ฟุ้งกระจาย 	<p>ต้องมีมาตรการฯ ภายใน 12 เดือน</p>
<p>สถานการณ์ที่ 8 เกิดการระเบิดแบบปฐมภูมิจากไซโล (Rework vessel) และจุดระเบิดชั้นฝุ่นที่สะสมในพื้นที่ทำให้เกิดการระเบิดแบบทุติยภูมิ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาเพิ่มเติมระบบควบคุมฝุ่นฟุ้งกระจาย (Fugitive dust Control) ในพื้นที่การทำงาน โดยการติดตั้งระบบควบคุมฝุ่นฟุ้งกระจายต้องมีการออกแบบให้เหมาะสมกับปริมาณฝุ่นที่ฟุ้งกระจาย - การทำความสะอาด (Housekeeping) ต้องมีการจัดทำขั้นตอนและรายการตรวจสอบสำหรับการทำความสะอาดพื้นที่เป็นลายลักษณ์อักษรและพื้นที่การทำงานต้องปราศจากชั้นของฝุ่น (dust layers) - พิจารณาการติดตั้งระบบดับเพลิงแบบอัตโนมัติที่เหมาะสมบริเวณพื้นที่ดังกล่าว 	<p>ต้องมีมาตรการฯ ภายใน 6 เดือน</p>

กรณีอื่น จาก case study ที่คล้ายกัน
เพื่อเป็นแนวทางให้

สรุปและอภิปรายผล

จากการประเมินความเสี่ยงการระเบิดของฝุ่นในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่น (Risk-based Dust Hazard Analysis) ทั้ง 8 สถานการณ์ ได้ผลการประเมินที่มีระดับความเสี่ยงระดับสูงอยู่ 2 สถานการณ์และระดับปานกลางอยู่ 6 สถานการณ์ โดยระดับสูงทั้ง 2 สถานการณ์ เป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไปโดยต้องมีมาตรการภายใน 6 เดือน ส่วนระดับความเสี่ยงปานกลางเป็นระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้ โดยต้องมีมาตรการภายใน 12 เดือน จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการระเบิดของฝุ่นมากที่สุดคือ แหล่งกำเนิดความร้อนและการฟุ้งกระจายของฝุ่น โดยหากมีแหล่งความร้อนก่อให้เกิดการระเบิดของฝุ่นครั้งที่ 1 ก็จะมีควมน่าจะเป็นสูงที่จะเกิดการระเบิดของฝุ่นครั้งที่ 2 หากมีการสะสมของฝุ่นที่สันดาปได้ตามอุปกรณ์หรือพื้นที่การทำงาน โดยคำแนะนำที่ได้จากการวิเคราะห์อันตรายการฝุ่นโดยทีมที่มีประสบการณ์และความเข้าใจกระบวนการเกิดฝุ่นระเบิดจะทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่นำไปสู่การจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยงและมาตรการการป้องกันที่มีประสิทธิภาพตามระยะเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

การประเมินความเสี่ยงจากการระเบิดของฝุ่นระเบิดนั้น ทำให้ทราบถึงความเสี่ยงของการเกิดระเบิดของฝุ่นนำไปสู่การจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยงและมาตรการการป้องกันได้ โดยจากการใช้วิธีการวิเคราะห์อันตรายจากฝุ่น (Risk-based Dust Hazard Analysis) ในการประเมินความเสี่ยงการระเบิดของฝุ่นในกระบวนการนำปิโตรเคมีภัณฑ์เข้าสู่ไซโลสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับหน่วยการผลิตอื่นๆ ที่มีฝุ่นที่สันดาปไฟ (Combustible Dust) ได้

อ้างอิง

Boreneb, M. R. M. a. a. M. J. (2018). How to conduct a dust hazards analysis.

Process Safety Progress 38 (2).

Cloney, Chris (2021). 2020 Combustible Dust Incident Report 1Th.Ed., DustEx Research Ltd. Retrieved from <http://dustsafetyscience.com/2020-Report>

Center for Chemical Process Safety (2017). Guidelines for Combustible dust hazard Analysis.

Center for Chemical Process Safety of the American Institute of Chemical Engineers, New York
NFPA (2019), NFPA 652, Standard on the Fundamentals of Combustible Dust, National Fire Protection Associations, Quincy, MA

กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2553). คู่มือการจัดการความปลอดภัยโรงงานที่มีฝุ่นระเบิดได้:

สำนักงานเทคโนโลยีความปลอดภัย.

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (2555). หลักการและแนวทางการบริหารความเสี่ยง มอก. 31000-2555

ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 129(ตอนพิเศษ 129 ง): หน้า 19-23.